

מסורת הש"ס

א) בדפוס: רבנשנא"א איתא דרבנא, ולפנינו הוא ע"פ הרשב"א, ב) כמובות ג. ב"ב מנח: ימות: ז: ק. לעיל ג., ג) חוספתא רפ"ה ע"פ, ד) מנהגיהן ז: ועיין, ה) זיל אגודא פ"ה כמו על כל גדוהיו וזו נפי הנהרות. ערך, ו) כמובות פה, ז) כמובות כו: ח. לעיל כה: ט) בדפוס: דלי אמרין, י) בדפוס: וי חוין, יא) בדפוס: אמו למימר יש גט, יב) גרין אלא אם ימות, יג) עין ו: יד) אמנש ע"י רש"י לעיל כט: ד"ה מה היא ותוס' שם ד"ה מה היא, טו) ופ"ע מוס' כמובות כו: ד"ה לא,

לעזי רש"י אי שקלושא. מנוול.

מוסף רש"י

כל דמוקדש אדעתא דרבנן מוקדש. מולה נדעת חמשים, דהא כות משנה שפירא קאמר יבמות ז: כל המקדש אשה על דעת הסנהדרין חממי ישראל גט שפירא הוא מקדש, שיהי קיימן קדושין לפי דברי חממים ויהיו עטלים לפי דברי חממים על דעת דברי חממים לפי גיטין שהכשירו חממים (כמובות ג.) ובש"י לעיל ג.). ואפקעינהו רבנן. על ידי גט זה, לקדושישן מיניה, ושימיהו למעט דקדושין מתנה למפרע, להפקר בית דין הקבר (יבמות ז:) כשנא גט זה אחרים (כמובות ג.) תניה. למימר אפקעתא קדושיה בכספא. דמא גט זה עוקר הקדושין ועושה מעות מתנה מעיקרן (שם ובש"י יבמות שם) א: להפקר בית דין הפקר גבי ממון וכלאי קדשה בגול ובחמם דמא, דלא הוי קדושין (רשב"ם ב"ב חח.). קדיש בבאיה דק"ל נקדושין (ד:) מכ יתק איש אשה ובעלה דלשה מקדשת נמי צביאה (ענין ג.). מאי איכא למימר. בשלמא על ידי גט כשי אע"פ שהקדושין קיימם עד עכשיו, גוירת ובחמם הוא אהבן כוהמו ומימר אסוריו מנאן ולהבא, אכל זה שזיני גט מן הסוטה ואחתה משכירו מפני דעמו של זה שקדשה על דעת חממים וצטטנו על פי חממים, דכ"ר אהה לומר משערישן לא יחי קדושיה, וחי קדיש צביאה ואחתה עוקר קדושין למפרע מה תאם על ציאלה (כמובות ג.) מאי אפקעתא איתא למימר, האי צביאה מאי שיה (יבמות ז:). שרייה רבנן לבבניהלח בביתל זנות. כיון דעדעתא דרבנן תלה, ורבנן אמרו דכי יבא גט כי גט כשי תבטל צביאה דמיהו צבילת זנות. (שם ושם וראה רש"י וחסופה לעיל ג.). קאקי. אוחים. חיוריי. על שם שוקנים היו, משלחי

גלימי דאינשי. מפשיטין טליתות האנשים (כמובות פה.) ועיי' בגליין הש"ס, לא תתייחד עמו אלא בפני עדים. שכי מרע שכתב ומפר גט לאשמו על מנת שאם מתי יתא גט למפרע ולא תזקק להלילה, לא תתייחד עמו שמה יבא עליה וזהו ליה גט יסן, וכן בית הלל אסרין לפטור בגט יסן ואסרו גט יסן כל שנתייחד עמה מאחר שכתבו לה, וטעמא גוירא שמה יאמרו גיטא וקטן (כח) (כמובות כו.). ואפילו על פי עבר. דיהי נעצר שהיה עמה (שם). שלבה גס בה בשפחתה. ומשמש כפנים (שם). מה היא באותן הימים.

אחו לקמיה דרבינא א"ל ויל שפי ליה דהא קבילת עלך כל אונסא דמתילידי בה א"ל רב תחליפא לרבינא אונסא דלא שכיח הוא אינגלל מילתא דרבא אמר להו אונסא דלא שכיח הוא: רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע זבין שומשיה אנורא דנהו מלחי למעברינהו וקבילו עלייהו כל אונסא דמתיליד ביה לטוף מסתבר נהר מלכא. פי' נסתם ולא היו הספנות יכולות לעבור אמרו להו אגירי חמרי ואסקיניהו ניהלן דקא קבליהו עלייכו כל אונסא דמתיליד אחו לקמיה דרבא [איל] קאקי חיוריי משלחי גלימא דאינשי אונסא דלא שכיח הוא והלכתא כרבא: מתג' לא תתיחד עמו אלא בפני עדים אפילו עבר אפילו שפחה חוץ משפחתה מפני שלבה גס בשפחתה ומה היא באותן הימים

מסנתו מסנה.
אם מת מחולי האחר דהא אמרת לאו עמידה היא וגבי גט דמתני' הוא דבעינן אומדנא משום דמחולי זה קאמר לה: **לא סבירא**
לכו הא דרב הונא. דהיכא דלא אמר לה אם מתי סבירא לכו דלס עמד אינו חוזר: **גוירא שמה**
יאמרו יש גט לאחר מיסה.

דלי
ט) עמד חוזר אמו למימר לא הוי גט עד דמיית י' וקא חוין דלכי מיית ואחי לאכשורי זה גיטין לאחר מיטה ולא ידעו דכיון דלא פריש מידי להכי יהצינא מיהלה שיהא גט מעכשיו וע"מ שימות: **לא הוי גיטא.**
דהא אדעתא דמיית יהב לה והא לא מת: **אינו גט.**
דלונסא דלא שכיח הוא ולא מסיק אדעתיה ולא אמר יט אלא דימות ע"י החולי: **מאי שנא רישא נו'.**
אי אונסא דלא שכיח אסיק אדעתיה רישא נמי ליהוי גיטא דהא מתוך אותו חולי מת דמחולי זה לא משמע אלא מתוך חולי זה: **שלחו מחס.**
על ידי מעשה שאירע באחד שאמר אם לא אעמוד מחולי זה ואכלו ארי ושלחו הדבר לרין ישראל והשיבו אין לנו שיהא גט דלונסא דלא שכיח לא אסיק אדעתיה: **קביל עליה.**
המוכר: **כל אונסא דמסיליד צה.**
שיפלה את הלוקח: **אפיקו צה נהרא.**
זוה המלך שיעבדיו את הנהר דרך אותה שדה: **שפי ליה.**
העמידה לפניו כשופי: **ואימא מרישא.**
אדמונתב לי מסיפא חסייע לי מרישא: **לא איסמר צי מדרשא.**
במקום ישיבת תלמידי חכמים שיתלוה: **ויל צפר כפרא.**
ומסתבר דלונסא דלא שכיח לא אסיק אדעתיה: **וזון שומשמי.**
לקחו שומשמי: **אגור מלחי.**
שכרו להם ספינים להוליכם לביתם: **קבילו עלייהו.**
המוכרים: **כל אונסא דמסיליד.**
עלייהו דנרין: **אספסרי נהר מלכא.**
ולא יכלו ספינות לעבור שעשו צו סכר שקורין לשקנוש"א: **אמרו להו.**
רב פפא ורב הונא למוכריה אגורו חממי נו': **קאקי חיוריי.**
אוחים לבנים לפי שהיו זקנים: **משלחי גלימי.**
מפשיטין בגדי אנשים כלומר פוסקים עליהם דין להנאתן: **מתג' לא ספייחד עמו.**
זה שנתן גט ואמר לה מהיום אם מתי לא תתייחד עמו שמה יבא עליה דליכא למי"ד חישישן שמה בעל לשם קדושין ואריכה גט שני ולמנא דלא חייש נמי מ"מ פניהו היא ואסור להתייחד עם הפניהו י:
כאשת

אפי' על פי עבר אפי' ע"פ
שפחה חוץ משפחתה מפני שלבה גס בה בשפחתה י'
מה היא באותן הימים רבי יהודה אומר

מסיק אדעתיה וכיון דאסיק אדעתיה דעמו לפוטרה בכל ענין שימות ומתוך חולי זה הוא קאמר ולא עינן אדעתיה דנפשיה קאמר: **לא תתייחד עמו אלא בפני עדים.**
לפי הקונט' ניהא"י דפירש מה היא צלותן הימים מילתא צבאי נפשה היא' אכל צוה גיטין מהיום אם מתי דרישא לכ"ע הוי גט משעת נתניה לפיכך אחי שפיר דתלי בגמרא טעמא דמתניתין דלא תתייחד משום חשש קדושין י' ולא משום גט יסן שהרי כבר היה גט משעת נתניה אכל לפי ר"מ ור"ח דמפ' דמה היא צלותן הימים קאי ארישא אמנהיום אם מתי ואפילו הכי לרבי יהודה הרי היא כאשת איש לכל דצריה ואינה מגורשת עד שעה אחת סמוך למיתה י'
וקשה לר"י דא"כ אמאי תלי טעמא בגמרא משום חששא דקדושין כיון עדדיין אינה מגורשת ואור"י דודאי לרבי יהודה הוי טעמא משום גט יסן אכל לרבי יוסי דאמר מגורשת ואינה מגורשת י' ולרבי מאיר דאמר בגמרא דבעילתה תלויה י' איכא למיחש לקדושין י:
לחא

דכיון דלא פירש מידי להכי יהביה ניהלה שיהא גט מעכשיו אם ימות: ומי איכא מידי דמדאורייתא לא היה גיטא ומשום גוירה שמא יאמרו יש גט לאחר מיתה שרינן אשת איש לעלמא אין מאן דמוקדש אדעתא דרבנן מוקדש ואפקעינהו רבנן לקדושין מיניה והלכתא כרבה ורבא והכי אמרינן לקמן בפרקין (עה:) אחקין שמואל בגיטא דש"מ אם לא מתי לא יהא גט ואם מתי יהא גט ואם לא מתי [לא] יהא גט למימרא שאם יתנו בסתם מיד הוי גט: א"ר אלעזר משמיה דרב ש"מ שניתק מחולי לחולי מתנתו מתנה: ת"ר הרי זה גיטין מהיום אם מתי מחולי זה ונפל עליו בית או נשכו נחש או אכלו ארי אינו פ"י דאונסא דלא שכיח לא שוי אדעתיה לאקנויי עליה דלא להוי גיטא אם יאנס ואדעתא דהכי לא גבר ומקריה. הואא גברא דובין ארעא לחבריה קביל עליה כל אונסא דמתיליד לטוף אפיקו בה נהרא. פי' צוה המלך שיביאו הנהר דרך עליה.

שכיח הוא אינגלל מילתא דרבא אמר להו אונסא דלא שכיח הוא: רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע זבין שומשיה אנורא דנהו מלחי למעברינהו וקבילו עלייהו כל אונסא דמתיליד ביה לטוף מסתבר נהר מלכא. פי' נסתם ולא היו הספנות יכולות לעבור אמרו להו אגירי חמרי ואסקיניהו ניהלן דקא קבליהו עלייכו כל אונסא דמתיליד אחו לקמיה דרבא

מי שאחזו פרק שביעי גימין

עג.

והא קא משמע
אין דהלך ע"ל משענתו. פי' בשלמא כדקס"ד דהלך ממנש ואם עמד אינו חוזר ניהא דנקט הלך לרבותא אע"ג דהלך ממנש כ"רץ אומדנא כיון דעמד אינו חוזר אכל למאי דקאמר דהלך לאו ממנש אלא על משענתו אם כן פשיטא דלרין אומדנא ולהכי קאמר קמ"ל דהלך על משענתו נו': **מאי שנא רישא ומ"ש סיפא.**
צירושלמי מפרש טעמא רבה איכא דצרישא"ה ריב' לא מת מחולי זה אכל צסיפא אם לא עמד קאמר י' והוי לא עמד דלא עמד משמע בין ע"י החולי בין ע"י דבר אחר אכל גמרא שלנו אינו סובר חילוק זה אלא ככולם משמע ליה י' שימות מתוך חולי זה י':

אית'יביה רבינא דרבא אם לא
אעמוד מחולי זה ונפ"ל ע"ייו הבית. י' תימה מאי פריך ליה רבינא לרבא מנש הא אית ליה לרבא דפרק קמא דכמובות (דף ג:) ללישנא קמא שהוא עיקר דממוכת צהשלח (לעיל דף לה.) דאין טענת אונס בגיטין כדמפרש הסם משום לנזעות ומשום פרוצות ומאי מהדר ליה רבא נמי ואימא מרישא דלינו גט והא סבר רבא הסם דאין טענת אונס בגיטין ואפי' צלונסא דלא שכיחא איירי הסם דשכיח אמרינן הסם דלכ"ע אין אונס דמיית מהא דפסקיה מצרף ודחי אונס דשכיח שאני דהוה ליה לאסוקי אדעתיה ואור"י דליכא צלשה גוויי אונס דלונס דשכיח לגמרי לכ"ע אין אונס ואונס דלא שכיח כלל כגון דשמעתין אפילו לרבא פי' אונס אפילו בגיטין דליכא למיגור משום לנזעות דסנרף דאנים כיון דלא שכיח כלל ומשום פרוצות נמי לא גזור רבנן כיון דלא שכיח כלל ופלוגתא י' דאין טענת אונס איינו צשכיח ולא שכיח י' ועוד אור"י דאפילו הוי הכא אונס שכיח כי ההוא דכמובות פריך שפיר רבינא דדוקא גבי אם לא צבתי מנאס עד י"ב חדש אמרינן אין טענת אונס בגיטין משום לנזעות ומשום פרוצות אע"ג דלא אסיק אדעתיה אונס דלא שכיח מ"מ הוי ככלל משמעות לשונו דלס לא צבתי משמע ככל ענין שלא יבא אכל אם מת מחולי זה או לא עימוד מחולי זה משמע שרונה לומר שאם ימות ע"י החולי יתא לא יהא גט ולהכי פריך רבינא דלס איתא דלא אסיק אדעתיה אונס דלא שכיח משום לנזעות ופרוצות אין לנו לומר שיהא גט דדמי לחוכא ואיטלולא דכיון דככלל משמעות לשונו נמי לא הוי נפילת צית או נשיכת נחש אלא חלף כל אונס

דכיון דלא פירש מידי להכי יהביה ניהלה שיהא גט מעכשיו אם ימות: ומי איכא מידי דמדאורייתא לא היה גיטא ומשום גוירה שמא יאמרו יש גט לאחר מיתה שרינן אשת איש לעלמא אין מאן דמוקדש אדעתא דרבנן מוקדש ואפקעינהו רבנן לקדושין מיניה והלכתא כרבה ורבא והכי אמרינן לקמן בפרקין (עה:) אחקין שמואל בגיטא דש"מ אם לא מתי לא יהא גט מחולי לחולי מתנתו מתנה: ת"ר הרי זה גיטין מהיום אם מתי מחולי זה ונפל עליו בית או נשכו נחש או אכלו ארי אינו פ"י דאונסא דלא שכיח לא שוי אדעתיה לאקנויי עליה דלא להוי גיטא אם יאנס ואדעתא דהכי לא גבר ומקריה. הואא גברא דובין ארעא לחבריה קביל עליה כל אונסא דמתיליד לטוף אפיקו בה נהרא. פי' צוה המלך שיביאו הנהר דרך עליה.

שכיח הוא אינגלל מילתא דרבא אמר להו אונסא דלא שכיח הוא: רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע זבין שומשיה אנורא דנהו מלחי למעברינהו וקבילו עלייהו כל אונסא דמתיליד ביה לטוף מסתבר נהר מלכא. פי' נסתם ולא היו הספנות יכולות לעבור אמרו להו אגירי חמרי ואסקיניהו ניהלן דקא קבליהו עלייכו כל אונסא דמתיליד אחו לקמיה דרבא

עין משפט ור מוצה

לח א מיי פ"ט מהל' גירושין הלכה יח סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סימן קמה סעי' ז:

לח ב מיי פ"ח מהל' זמיה ומתנה הלכה כה סמג עשין פג טוש"ע ח"מ סי' רב סעיף ג:

לח ג מיי פ"ט מהלכות גירושין הלכה טו סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סי' קמה סעיף ד:

לח ד מיי שם הלכ' ח טוש"ע שם סעיף ו:

לח ז מיי פ"ט מהל' מביה הלכה ה סמג

לחיון קט טוש"ע ח"מ סי' רכה סעי' ג וסעי' ד:

לח ז מיי פ"ח מהל' גירושין הלכה ד סמג

עשין ג טוש"ע אה"ע סי' קמה סעי' ג:

א. דתלי תנאיה באם מחי מחולי זה ונשכו נחש. רש"י. ב. לא נתקיים צבאא רש"י. ג. הוי גט. מוס' הלא"ה. דתלי רש"י.

ד. [ד]ועת. מוס' הלא"ה. ה. [ד]משמע להו דאם לא יעמוד מחולי זה ה"ק אם יעכבנו חולי זה

מלעמוד והוי לא עכבו אלא ארי וכו'. רש"י.

ו. משמע הכא דאונסא דלא שכיח לרבא לא הוי

גיטא. מוס' הלא"ה.

ז. לזון מוס' כמובות ש: בהא פליגי תורי לישני

דרבא והלכתא כלישנא קמא דרבא. ו. מחולי ומיתה וכו"ב. רש"י.

ט. וכ"ש כשלא חוציא שום אונס מן הכלל שאין

לפרש דבריו ולומר דאונס דלא שכיח הוא ולא נתכרין

לאותו אונס. ריענ"ל.

י. [ד]מיידי כגון שאמר מעת שאני בעולם. מוס'

הלא"ה. יא. מרמייחית

עלה בגמ' ברייתא דראה שניתידה עמו באפילה

וכי' דמפרש בה טעמא משום חשש קדושין,

דלכאורה משמע דמתג' נמי מההוא חששא הוא.

רש"י. יב. [ד]נעשה

כאומר מעת שאני בעולם, שאין דעתו לרשעה, אע"פ

שאומר מהיום, אלא שעה אחת לפני מיתתו. מוס'

כמובות כו: ד"ה לא. ג'. דמספקא ליה, הוי

טעמא דלא תתייחד או משום גט יסן או משום

חשש קדושין. מוס' הלא"ה (וכ"כ הר"ד כנס התוס')

עיי"ה. יד. ואם מת מדרשתא למפרע, הוי

טעמא משום. מוס' הלא"ה.